

Phương án xử lý tình huống thú xông chuồng ở Vườn thú - Tài liệu tham khảo

Biên dịch: Thái Truyền, 2015

Thú xông chuồng là tình huống khẩn cấp. Do vậy, các Vườn thú phải có phương án và tổ chức tập huấn, bố trí lực lượng và trang thiết bị để sẵn sàng xử lý tình huống thú xông chuồng, nhằm bảo đảm an toàn cho con người (là ưu tiên hàng đầu, gồm khách thăm quan, công chúng và nhân viên Vườn thú), các thú nuôi khác và con thú xông chuồng.

Mỗi tình huống thú xông chuồng đều khác nhau (loài và số con thú xông chuồng, ban ngày hoặc ban đêm, vị trí và đặc điểm khác nhau của vườn thú). Các nội dung nêu trong Phương án này là cơ bản và phải được cụ thể hóa để đáp ứng yêu cầu của các tình huống giả định và thực tiễn khi xảy ra thú xông chuồng ở Vườn thú. Đặc biệt chú ý đến những biện pháp xử lý thú dữ xông chuồng, đe dọa nghiêm trọng đến tính mạng con người, các thú nuôi khác và chính con thú xông chuồng.

1. Phòng ngừa và sẵn sàng để xử lý tình huống thú xông chuồng

Định kỳ kiểm tra tất cả chuồng trại nhằm kịp thời phát hiện và sửa chữa những hư hỏng ngay từ đầu. Đồng thời, nhân viên chăm sóc thú phải liên tục theo dõi diễn biến tâm sinh lý của vật nuôi. Thú xông chuồng có thể khác nhau, từ những động vật không xương sống nhỏ bé đến các con thú lớn, hung dữ.

Đưa nội dung công tác an toàn và các biện pháp đề phòng thú xông chuồng vào chương trình huấn luyện thường xuyên cho tất cả nhân viên chăm sóc thú. Đồng thời, hằng năm có chương trình tập huấn cho cán bộ thú y về sử dụng dụng cụ và thuốc gây mê phục vụ cho việc bắt thú xông chuồng.

Rõ ràng, cần nỗ lực ngăn ngừa thú xông chuồng. Nếu con thú đang quá trình trốn thoát (leo trèo, đào hang, phá rào...), có thể ngăn chặn tức thời bằng tiếng ồn (la hét, thổi còi, còi hơi...), dùng bình hoặc vòi xịt nước, bình chữa cháy CO₂...

Quy định và phổ biến các mã báo động thú xông chuồng để thống nhất khi báo cáo phát hiện đầu tiên và chỉ đạo, thực hiện Phương án xử lý tình huống thú xông chuồng. Ví dụ, các mã báo động theo màu như sau:

- Mã báo động “ĐỎ”: Thú dữ xông chuồng (ví dụ, con trưởng thành của các loài như sư tử, hổ, gấu, cá sấu...)

- Mã báo động “VÀNG”: Thú xổng chuồng có thể gây hại (ví dụ, linh trưởng...)
- Mã báo động “XANH”: Thú xổng chuồng ít nguy hiểm (ví dụ, hươu, nai...)

Đồng thời, lập và thông báo Danh bạ các số liên lạc, thông tin khẩn cấp của nội bộ Vườn thú (Lãnh đạo và các bộ phận liên quan) và của các cơ quan hỗ trợ từ bên ngoài (Công an, Kiểm lâm, Chính quyền địa phương).

Bộ trí các dụng cụ để sẵn sàng phục vụ cho việc bắt thú xổng chuồng như lưới vây, gậy có thông lọng bắt thú, dây buộc thú, bình chữa cháy CO₂, bình xịt hơi cay, bình xịt nước mát vai, chổi, khăn lông, dụng cụ cứu thương, đèn pin...

Nếu được, có nhân viên (xạ thủ) được đào tạo và cấp phép sử dụng súng. Quản lý, cất giữ, bảo dưỡng súng và dụng cụ gây mê theo đúng quy định và trong tình trạng tốt để sẵn sàng phục vụ cho việc xử lý thú xổng chuồng.

Cụ thể hóa các nội dung trên đây trong “Phương án xử lý tình huống thú xổng chuồng” và tổ chức tập huấn, diễn tập hằng năm sao cho tất cả các bộ phận và nhân viên vườn thú đều hiểu rõ và sẵn sàng thực hiện vai trò và nhiệm vụ của mình trong tình huống thú xổng chuồng. Vai trò và nhiệm vụ của từng bộ phận phải được quy định bằng văn bản và thường xuyên cập nhật (rút kinh nghiệm sau những lần tập huấn và diễn tập hằng năm), hướng dẫn đến tất cả nhân viên và tóm tắt, thông báo ở các bộ phận của Vườn thú. Bên cạnh nhiệm vụ theo công việc được phân công, mỗi nhân viên vườn thú đều biết (a) phải làm gì khi mình là người đầu tiên phát hiện thú xổng chuồng (xem Mục 4) và (b) nơi cất giữ thiết bị, dụng cụ bắt thú như đã nêu trên.

2. Những nguyên tắc chung

Khi thú xổng chuồng, cần phản ứng một cách hiệu quả, bình tĩnh và thông minh nhằm bảo đảm an toàn cho khách thăm quan, công chúng, nhân viên, các thú nuôi khác và con thú xổng chuồng.

Mỗi con thú có cự ly trốn chạy riêng của nó. Trong vườn thú, cự ly trốn chạy của nó bị giới hạn bởi các hào, tường rào và các vật cản khác. Cự ly trốn chạy của con thú thường ngắn hơn so với cự ly di chuyển của xe cộ, nhưng có thể hơn cự ly chạy bộ của con người. Do vậy, ở nơi có thể được, hãy dùng xe cộ.

Mỗi con thú cũng có khoảng cách tấn công lại khi bị dồn ép. Đừng đưa bạn vào thế bị nó tấn công lại, trừ khi bắt buộc phải đối mặt và có các biện pháp an toàn. Khi có thể, hãy dùng ô tô có khung bảo vệ kín.

Thú xổng chuồng thường lúng túng, quanh quẩn nơi quen thuộc của nó, nhưng dễ bị kích động do sợ hãi và phản ứng với các điều bất thường. Nếu con thú chưa đi xa khỏi chuồng nuôi, nhân viên vườn thú có thể nhữ, dỗ ngọt, hướng nó trở lại chuồng nuôi. Sự hiện diện của con thú là bạn của nó, thức ăn... có thể giúp dụ dỗ con thú xổng chuồng, tạo cơ hội cho nó quay về chuồng nuôi. Khi dùng bình chữa cháy CO₂, tiếng ồn, ánh sáng... để xua con thú trở lại chuồng nuôi, phải rất cẩn thận và tránh làm nó bị kích động.

Ở nơi lạ, con thú xổng chuồng cảm thấy bị đe dọa. Môi trường lạ, các vật dễ tạo phản ứng ngược (như lưới vây, dụng cụ gây mê thú, vòi xịt nước...), những di chuyển đột ngột và tiếng ồn lớn sẽ làm con vật phản ứng lại. Hãy di chuyển chậm rãi và giữ hiện trường càng yên lặng càng tốt. Cố gắng để con thú được bình tĩnh và trong tầm kiểm soát. Khi dùng dụng cụ gây mê hoặc súng để xử lý thú dữ xổng chuồng, tất cả nhân viên bắt thú tại hiện trường phải che giấu súng, dụng cụ gây mê... nhằm tránh làm nó sợ hãi và giảm thiểu phản ứng ngược của nó.

Mỗi quan tâm chính là bảo vệ khách thăm quan, công chúng và nhân viên, nhất là trong trường hợp thú dữ xổng chuồng và đối mặt với công chúng hoặc đang cố phá tường rào chung quanh vườn thú. Dồn mọi nỗ lực để giữ công chúng xa khỏi con thú xổng chuồng. Nếu việc truy bắt hoặc gây mê để cố định con thú là không hiệu quả thì phải tiêu diệt con thú dữ xổng chuồng. Chỉ có xạ thủ (đã được phép sử dụng vũ khí) thực hiện việc bắn thú xổng chuồng (Xem thêm Mục 5.2.3)

Thú lớn săn mồi như hổ, sư tử, báo, gấu... là những loài nguy hiểm nhất. Để an toàn, khi có thể hãy dùng xe cộ trong lúc giám sát và bắt giữ chúng lại.

3. Các nội dung chính khi xử lý tình huống thú xổng chuồng

Bằng phương tiện liên lạc nhanh nhất có thể, nhân viên phát hiện đầu tiên phải báo cáo tình huống thú xổng chuồng đến Lãnh đạo Vườn thú hoặc Phòng trực chỉ huy.

Trung tâm chỉ huy triển khai quy trình xử lý tình huống thú xổng chuồng và các quyết định quan trọng bao gồm biện pháp bảo vệ khách thăm quan, bắt lại thú xổng chuồng, báo cáo và đề nghị sự hỗ trợ của lực lượng bên ngoài như Công an, Kiểm lâm, chính quyền địa phương.

Bảo đảm an toàn của hệ thống tường rào chung quanh vườn thú; chỉ đạo các bộ phận trực đóng các cổng dẫn đến nơi nguy hiểm.

Kiểm soát, quản lý, hướng dẫn và sơ tán khách thăm quan đến những nơi an toàn (như Khu làm việc, Trung tâm giáo dục bảo tồn, Nhà hàng..., đóng cửa chính và cửa sổ các khu nhà này), nhanh chóng giúp đỡ và bảo vệ những người chưa đến những nơi an toàn nêu trên.

Triển khai biện pháp thích hợp để bắt và nhốt lại thú xổng chuồng (theo các phương án kỹ thuật đã được xác định và tập huấn trước đây và thích ứng với hoàn cảnh hiện tại), kể cả tiêu diệt thú xổng chuồng nếu bắt buộc.

Đánh giá, báo cáo, thông tin về kết quả xử lý tình huống thú xổng chuồng.

4. Nhân viên đầu tiên phát hiện thú xổng chuồng

Giữ yên lặng và bình tĩnh. Nếu thú xổng chuồng là các loài linh trưởng, bò sát, lưỡng cư hoặc động vật không xương sống mới thoát khỏi chuồng nuôi trong nhà nhưng chưa vượt khỏi khu nhà có chuồng nuôi thì hãy đóng tất cả cửa của khu nhà chuồng nuôi. Chờ cứu viện để bắt lại thú xổng chuồng.

Không xua đuổi con thú xổng chuồng. Thú xổng chuồng thường quanh quẩn gần chuồng của nó. Một khi thú xổng chuồng mất phương hướng, sẽ khó bắt nó lại.

Luôn cố gắng theo dõi và xác định vị trí của con thú xổng chuồng. Giữ khoảng cách an toàn, đừng rời hiện trường hoặc mất quan sát con thú xổng chuồng; báo cáo chậm một tý còn hơn là mất quan sát con thú xổng chuồng.

Đánh giá tình hình một cách cẩn thận, xác định vị trí, các mối nguy hiểm tức thì, loài gì và số con thú xổng chuồng, càng nhanh càng tốt.

Dùng máy bộ đàm hoặc điện thoại để báo tin cho Lãnh đạo Vườn thú hoặc Bộ phận trực. Nếu báo cáo bằng điện thoại thì cho biết số điện thoại đang dùng để Trung tâm chỉ huy có thể giữ liên lạc được với người phát hiện, đang ở hiện trường. Nội dung báo cáo rõ ràng và đơn giản theo cấu trúc:

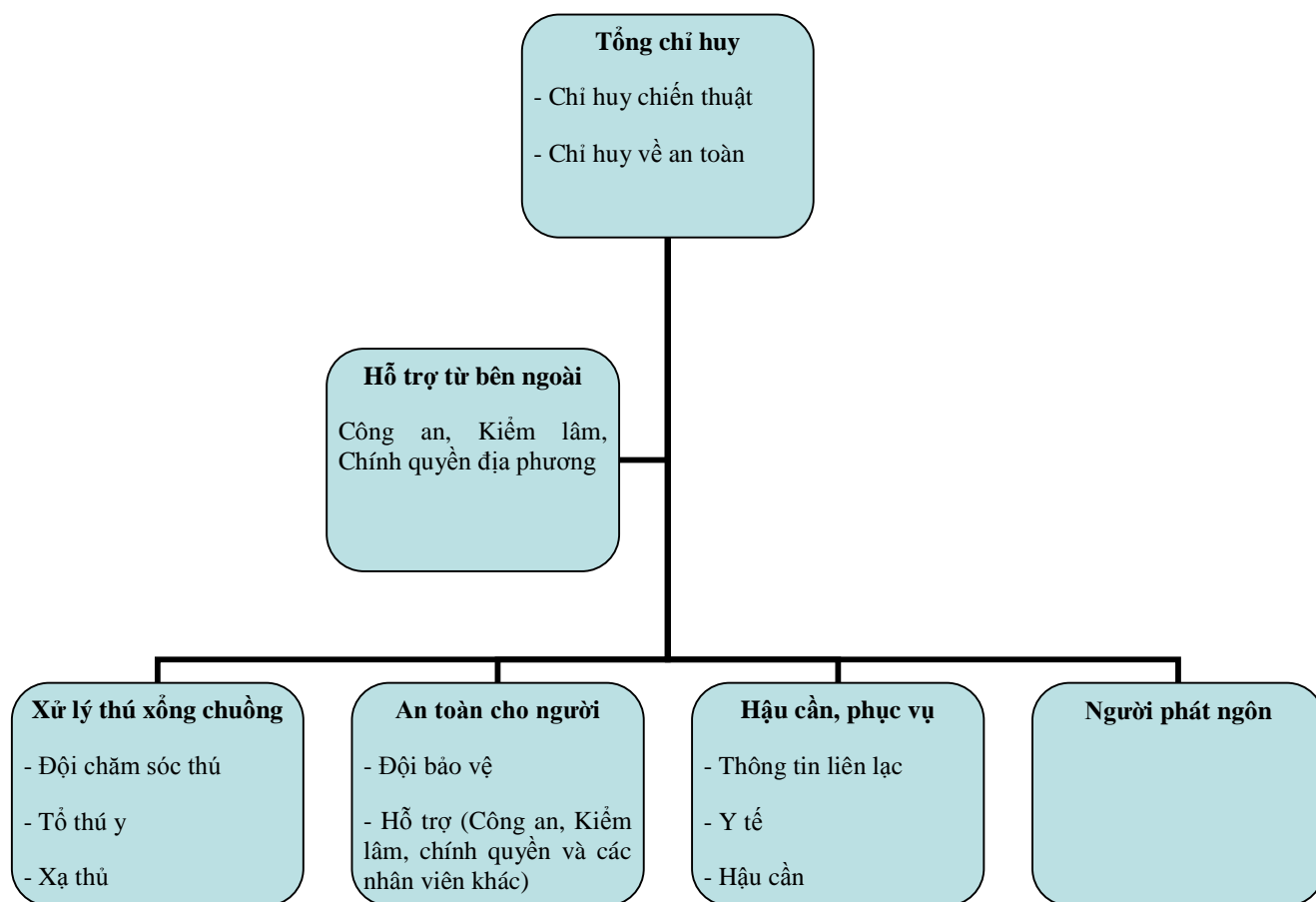
“Họ tên người báo cáo. Số điện thoại đang dùng (nếu có, như đã nêu trên). Mã báo động ĐỎ, VÀNG hay XANH (chỉ nêu một mã báo động mà thôi). Số con thú xổng chuồng. Vị trí đang theo dõi và hướng có thể di chuyển của thú xổng chuồng”. Cần lặp lại nội dung báo cáo này hoặc đề nghị người tiếp nhận thông tin khẳng định đã tiếp thu đầy đủ, chính xác các nội dung của báo cáo.

Nếu được thì cung cấp thêm các thông tin khác như:

- Tình trạng của thú xông chuồng (bị thương, hoảng sợ, chạy...)
- Có ai bị thương hoặc đang bị đe dọa bởi thú xông chuồng. Cần gọi y tế khẩn cấp?
- Mức độ phản ứng cần thiết, nếu biết.

5. Thẩm quyền và nhiệm vụ của lực lượng xử lý tình huống thú xông chuồng

Sơ đồ dưới đây minh họa cho việc bố trí lực lượng của Vườn thú trong xử lý tình huống thú xông chuồng.

Thẩm quyền và nhiệm vụ cụ thể như sau:

5.1 Trung tâm chỉ huy

5.1.1 Tổng chỉ huy

Giám đốc Vườn thú là Tổng chỉ huy, chịu trách nhiệm toàn bộ về việc xử lý tình huống thú xổng chuồng. Phó Giám đốc trực đảm nhiệm Tổng chỉ huy khi vắng mặt Giám đốc Vườn thú.

Các nhiệm vụ chính:

- Chỉ đạo, điều hành tất cả các lực lượng của vườn thú trước, trong và sau khi xử lý tình huống thú xổng chuồng.
- Quyết định các vấn đề quan trọng như đóng cửa một phần hoặc toàn bộ vườn thú, sơ tán một phần hoặc toàn bộ vườn thú; cho phép tiêu diệt thú xổng chuồng trong tình huống nguy cấp:
 - Có người bị thương hay tính mạng bị đe dọa
 - Có nguy cơ đe dọa đến tính mạng, gây thương tích cho con người
 - Thú xổng chuồng có thể thoát khỏi tường rào chung quanh vườn thú.
- Báo cáo và đề nghị lực lượng hỗ trợ từ bên ngoài: Công an, Kiểm lâm, Chính quyền địa phương
- Chỉ đạo các bộ phận hậu cần, phục vụ:
 - Đảm bảo thông tin liên lạc được thông suốt và thống nhất, đặc biệt là hệ thống bộ đàm.
 - Sơ cấp cứu kịp thời những người bị thương, tính mạng bị đe dọa
 - Công tác hậu cần, nhất là khi xử lý tình huống vào ban đêm
- Phân công người phát ngôn để cung cấp thông tin cho các cơ quan truyền thông và công chúng.

Để giúp cho Tổng chỉ huy, có:

5.1.2 Chỉ huy tác chiến

Chỉ huy tác chiến là Phó Giám đốc Kỹ thuật hoặc cán bộ kỹ thuật có kinh nghiệm được Giám đốc Vườn thú phân công.

Các nhiệm vụ chính:

- Chỉ đạo kiểm tra tình trạng của chuồng đã có thú xổng và các con thú dữ ở những chuồng khác đã được nhốt an toàn hay không.
- Nhanh chóng đánh giá tình hình và quyết định giải pháp xử lý thú xổng chuồng: bắt thủ công, dùng dụng cụ gây mê để cố định hay phải tiêu diệt con thú xổng chuồng – Nếu khả năng là phải tiêu diệt do tình huống nguy cấp (như đã nêu ở Mục 5.1.2) thì đề xuất ngay với Giám đốc Vườn thú để quyết định kịp thời
- Xác định điểm tập trung/điểm hẹn của các cán bộ chủ chốt. Huy động và quản lý các lực lượng (Đội chăm sóc thú, Tổ thú y và Xạ thủ) và phương tiện, dụng cụ xử lý thú xổng chuồng. Phân công rõ ràng và đảm bảo các bộ phận và nhân viên nắm chắc vai trò và nhiệm vụ của mình.
- Triển khai kế hoạch bắt lại thú xổng chuồng. Thiết lập vòng vây cô lập thú xổng chuồng.
- Xác định các khu vực an toàn để thông tin và phối hợp với Chỉ huy về an toàn trong việc sơ tán khách thăm quan
- Giữ liên lạc và thường xuyên báo cáo tình hình để Tổng chỉ huy nắm bắt và chỉ đạo
- Chủ trì việc đánh giá, báo cáo kết quả xử lý tình huống thú xổng chuồng.

5.2.3 Chỉ huy về an toàn

Chỉ huy về an toàn là Phó Giám đốc Quản trị hoặc cán bộ có kinh nghiệm được Giám đốc Vườn thú phân công.

Các nhiệm vụ chính:

- Huy động và quản lý lực lượng bảo vệ của Vườn thú nhằm bảo đảm an toàn cho khu vực hiện trường, khách thăm quan và công chúng. Tổ chức phối hợp lực lượng bảo vệ của Vườn thú và lực lượng hỗ trợ từ bên ngoài: Công an, Kiểm lâm và chính quyền địa phương.
- Bảo đảm an toàn của hệ thống tường rào chung quanh vườn thú; chỉ đạo các bộ phận trực đóng các cổng dẫn đến nơi nguy hiểm. Nếu là ban đêm, đóng tất cả các cổng của tường rào chung quanh vườn thú và nhanh chóng bật sáng tất cả các đèn ở bên trong và ngoài khu vực.

- Kiểm soát, quản lý, hướng dẫn và sơ tán khách thăm quan đến những nơi an toàn (như Khu làm việc, Trung tâm giáo dục bảo tồn, Nhà hàng..., đóng cửa chính và cửa sổ các khu nhà này), nhanh chóng giúp đỡ và bảo vệ những người chưa đến những nơi an toàn nêu trên.
- Giữ liên lạc và thường xuyên báo cáo tình hình để Tổng chỉ huy nắm bắt và chỉ đạo.
- Phối hợp với Chỉ huy tác chiến tổ chức thực hiện đánh giá, báo cáo kết quả xử lý tình huống thú xông chuồng.

5.2 Xử lý thú xông chuồng

5.2.1 Đội chăm sóc thú

Khi triển khai kế hoạch bắt thú, Trưởng Đội chăm sóc thú bố trí nhân viên (có thể có sự phối hợp của người phát hiện ban đầu) để tiếp tục xác định vị trí và theo dõi con thú xông chuồng, và bố trí lực lượng khi đã xác định được vị trí của thú xông chuồng. Lưu ý, không huy động những người đang bị ảnh hưởng của bia rượu hoặc chất kích thích và những người bị thương tật.

Nếu con thú xông chuồng vượt ra khỏi lớp vật cản thứ nhì (hào, tường rào ngoài chuồng nuôi, hành lang ở vườn thú...) và có khả năng vào chuồng nuôi khác, nhân viên chăm sóc thú phải nhanh chóng đưa và nhốt vào chuồng ép tất cả thú hung dữ như gấu, thú lớn họ Mèo, vượn, tinh tinh...

Phải kiểm tra lại chuồng nơi mà thú đã xông có bị hư hỏng gì không và nếu có nuôi chung thì con thú cùng chuồng đã được nhốt an toàn hay chưa. Nếu cần, chuẩn bị chuồng khác để nhốt lại khi bắt được con thú xông chuồng.

Theo hướng dẫn của Trưởng Đội chăm sóc thú, các nhân viên nhanh chóng thiết lập vòng vây để cô lập thú xông chuồng. Vòng vây phải được bắt đầu từ nơi xa hơn khoảng cách tấn công lại của thú xông chuồng. Trong trường hợp thú dữ xông chuồng (như gấu, thú lớn họ Mèo, vượn, tinh tinh hoặc khỉ lớn...), nếu được, sử dụng ô tô có khung kín để bảo vệ nhân viên khi thiết lập vòng vây. Không bắt thú một cách hấp tấp hoặc để con thú xông chuồng nhìn thấy lưới vây, gắng tay và các dụng cụ bắt thú, trừ khi được hướng dẫn của Trưởng Đội chăm sóc thú. Không ai có thể dự đoán chính xác 100% về phản ứng của thú dữ xông chuồng. Những con thú có thể xua về chuồng cũ được nhưng bỗng nhiên trở nên rất nguy hiểm khi ở xa môi trường quen thuộc của chúng. Luôn cẩn thận khi tiếp cận thú xông chuồng, đề phòng bị tấn công ngược và sẵn sàng di chuyển đến vị trí được bảo vệ, nếu có thể. Chỉ có những nhân viên chăm sóc thú có kinh nghiệm và được phân công mới tham gia vây bắt thú. Sự tham gia của một nhân viên năng nổ nhưng

chưa được huấn luyện sẽ không những ảnh hưởng đến việc vây bắt thú thành công mà còn có thể làm cho tình hình xấu đi và thêm rủi ro gây thương tích cho người và con thú xông chuồng.

Khi đã thiết lập vòng vây, Trưởng Đội chăm sóc thú chỉ huy các nhân viên điều chỉnh vòng vây để hướng và tạo điều kiện cho thú quay về chuồng cũ hoặc nơi đã định để nhốt lại nó. Nhằm tránh làm động con thú xông chuồng, không tiếp cận quá gần con thú xông chuồng hoặc tiến công, la hét, chạy ào ạt.

Trưởng Đội chăm sóc thú bố trí nhân viên (có máy bộ đàm) để giúp Tổ thú y mang thiết bị, dụng cụ gây mê khi sử dụng để cố định con thú xông chuồng và các nhân viên khác (không tham gia bắt thú) hỗ trợ Đội bảo vệ để kiểm soát đám đông và hướng dẫn khách thăm quan đến nơi an toàn. Không tạo thành đám đông ở hiện trường nơi bắt lại hoặc tiêu diệt thú xông chuồng, trừ những người hỗ trợ theo yêu cầu của Trưởng Đội chăm sóc thú.

Trưởng Đội chăm sóc thú phải duy trì liên lạc và thường xuyên báo cáo cho Chỉ huy tác chiến để chỉ đạo kết thúc công việc nếu dẫn dụ và nhốt lại thành công con thú vào chuồng hoặc triển khai bắn gây mê (do Tổ thú y thực hiện) hoặc quyết định tiêu diệt con thú xông chuồng, trong trường hợp nguy cấp.

5.2.2 Tổ thú y

Hỗ trợ Đội chăm sóc thú trong quá trình bắt lại thú như mô tả trên đây. Khi có yêu cầu bắn gây mê để cố định thú xông chuồng, phối hợp với Trưởng Đội chăm sóc thú.

Cán bộ thú y sử dụng dụng cụ gây mê phải chắc rằng đã kiểm tra mũi tiêm/thuốc gây mê trước khi nạp nó và súng/dụng cụ gây mê.

Khi con thú đã bị gây mê, phải kiểm tra để xác định nó có bị thương khi cố trốn thoát hoặc bị bắt lại. Nếu bị thương, đưa con thú đến Trạm thú y hoặc đưa vào chuồng nuôi để có thể chăm sóc, trị liệu thích hợp.

5.2.3 Xạ thủ

Trong trường hợp nghiêm trọng (xem Mục 5.1.1) và chỉ có Tổng chỉ huy hoặc Chỉ huy tác chiến mới ra lệnh tiêu diệt thú xông chuồng. Khi đó, xạ thủ (được phép sử dụng súng và giữ chìa khóa tủ súng) nhanh chóng mang súng đến hiện trường.

Luôn chắc chắn rằng súng ở tình trạng an toàn và được nắm giữ hết sức cẩn thận. Nếu có thể, xạ thủ nên ở trong ô tô khi tiếp cận con thú xông chuồng.

Không bao giờ chạy theo con thú vì sẽ không đuổi kịp nó và nhịp thở dồn dập sẽ làm cho xạ thủ không thể chắc tay súng.

Phải lưu ý hiện trường phía trước và chung quanh của mục tiêu và bảo đảm có phát súng “chắc ăn”. Khi bắn thì phải bắn cho chết con thú. Nếu thấy không đủ tự tin thì hãy chuyển nhiệm vụ này cho xạ thủ khác (nếu có mặt ở hiện trường).

Đừng bắn khi con thú đang chạy, trừ khi đây là nỗ lực cuối cùng.

5.3 Bảo đảm an toàn cho hiện trường và công chúng

Khi xử lý tình huống thú xông chuồng, nhiệm vụ chính của Đội bảo vệ là kiểm soát đám đông. Đội bảo vệ chịu trách nhiệm về an toàn của hiện trường và công chúng, có quyền yêu cầu các nhân viên khác (không tham gia bắt thú) hỗ trợ để kiểm soát đám đông, sơ tán khách thăm quan đến nơi an toàn (như Khu làm việc, Trung tâm giáo dục bảo tồn, Nhà hàng..., đóng cửa chính và cửa sổ các khu nhà này), kiểm soát giao thông nội bộ, ngăn chặn những người không làm nhiệm vụ nhưng đến hiện trường xử lý thú xông chuồng.

Với thái độ lịch sự nhưng quyết đoán, nhân viên bảo vệ có thể giải thích cho khách thăm quan biết về tình huống nguy cấp và vì sự an toàn của khách thăm quan và của con thú xông chuồng, họ cần di chuyển đến những nơi an toàn.

Trưởng Đội bảo vệ phải duy trì liên lạc và thường xuyên báo cáo cho Chỉ huy về an toàn để nắm tình hình và có những chỉ đạo cần thiết, kịp thời.

5.4 Quan hệ công chúng

Chỉ có người phát ngôn được Giám đốc phân công mới cung cấp thông tin cho các cơ quan truyền thông và công chúng. Các nhân viên khác không được phép thảo luận, trao đổi với người ngoài về tình huống thú xông chuồng, mà chỉ nên giải thích một cách lịch sự rằng Vườn thú đang tập trung giải quyết tình huống khẩn cấp và sẽ thông tin kịp thời khi điều kiện an toàn cho phép.

5.5 Thông báo kết thúc xử lý tình huống khẩn cấp

Sau khi kết thúc xử lý tình huống khẩn cấp, Tổng chỉ huy phải thông báo kết thúc cho các bộ phận biết. Có thể thông báo qua hệ thống bộ đàm, điện thoại hoặc cử người đưa tin. Các bộ phận liên quan cũng phải xác nhận đã nhận được thông báo kết thúc xử lý tình huống khẩn cấp và tình hình trở lại như bình thường.

5.6 Đánh giá, báo cáo kết quả xử lý tình huống thú xổng chuồng

Với sự phối hợp của Chỉ huy về an toàn, Chỉ huy tác chiến chủ trì việc đánh giá, báo kết quả xử lý tình huống thú xổng chuồng, bao gồm các nội dung chủ yếu như sau:

- Đánh giá nguyên nhân thú xổng chuồng
- Tính sẵn sàng và kết quả thực hiện nhiệm vụ của các bộ phận và nhân viên trực thuộc về thực thi Phương án xử lý tình huống thú xổng chuồng.
- Đánh giá sự hợp lý và hiệu quả các các giải pháp kỹ thuật bắt lại/gây mê/xử lý thú xổng chuồng và các giải pháp bảo đảm an toàn cho hiện trường và công chúng.
- Báo cáo về các vụ thương tích hoặc thương vong, nếu có.
- Đánh giá, rút kinh nghiệm về công tác chỉ huy, thông tin liên lạc, hậu cần và phục vụ khác.
- Những kinh nghiệm và đề xuất khác.

Tài liệu tham khảo

Department for Environment, Food and Rural Affairs (2012). Secretary of State's Standards of Modern Zoo Practice. UK

Donald E. Moore (2014). Accredited Zoo Best-Practice: Example Animal Escape Protocol for a Zoo. Zoo's Print, Magazine of Zoo Outreach Organization. Vol. XXIX, No. 4, April 2014. Pages 8-10.

Health and Safety Executive (2012). Managing health and safety in zoos. A free-to-download, web-friendly version of HSG219 at www.hsebooks.co.uk.

Jungle Cat World – Wildlife Park (2013). Policy and Procedure: Animal Escape. Canada Association of Zoos and Aquariums.

North Carolina Zoological Park (2013). Escaped Animal Emergency Response Procedure. At <https://www.aazk.org/wp-content/uploads/Animal-Escape-Preparedness.pdf>

Mục lục

1. Phòng ngừa và sẵn sàng để xử lý tình huống thú xổng chuồng.....	1
2. Những nguyên tắc chung	2
3. Các nội dung chính khi xử lý tình huống thú xổng chuồng	3
4. Nhân viên đầu tiên phát hiện thú xổng chuồng.....	4
5. Thẩm quyền và nhiệm vụ của lực lượng xử lý tình huống thú xổng chuồng.....	5
5.1 Trung tâm chỉ huy	6
5.1.1 Tổng chỉ huy	6
5.1.2 Chỉ huy tác chiến.....	6
5.2.3 Chỉ huy về an toàn.....	7
5.2 Xử lý thú xổng chuồng.....	8
5.2.1 Đội chăm sóc thú.....	8
5.2.2 Tổ thú y.....	9
5.2.3 Xạ thủ	9
5.3 Bảo đảm an toàn cho hiện trường và công chúng	10
5.4 Quan hệ công chúng.....	10
5.5 Thông báo kết thúc xử lý tình huống khẩn cấp.....	10
5.6 Đánh giá, báo cáo kết quả xử lý tình huống thú xổng chuồng	11
Tài liệu tham khảo	11